

БОРІТЬБА ЗА ЗАКІНЧЕННЯ СЕСІЇ КОНГРЕСУ

ВАШИНГТОН. — Провідники більшості обох палат конгресу плянують зарядити перерву сесії конгресу дня 28. вересня, але група сенаторів під проводом Берка загрозила обструкцією, якщо конгрес перед зарядженням перерви не рішить проекту Волтера й Логена, на основі котрого суд мав би розглядати всі рішення уряду, які мають судовий характер.

Сенатор Берк заявив, що він противиться розглядові якихнебудь інших законопроектів та що на випадок, якщо сенат не згодився на його думку, він буде говорити без перерви, поки сенат не заставить прийняти його пропозицію.

Згаданий ним проект уже був прийнятий палатою послів.

СЕКРЕТАР НАКС ХВАЛИТЬ ФЛЬОТУ.

ВАШИНГТОН. — Секретар фльоти Накс заявив газетарям по поверненні з інспекції фльоти, що американська фльота це одна з найкраще зорганізованих флот у світі, що вона має найкращу залогу й що вона є дуже справна.

Переважаюча сила цієї фльоти тепер знаходиться на Тихому Океані.

НЕ ВСІ ЖОНАТИ БУДУТЬ ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ВІЙСЬКА.

ВАШИНГТОН. — Офіцери американської армії дали до розуміння, що жонаті люди не будуть автоматично звільнювані від війська вже через своє подружжя. У кожному випадку асентерункова рада буде рішати про те, чи даного чоловіка звільнити від війська, чи покликати до служби. Рішати мають це питання після того, чи його жінка, діти, згідно з іншими членами родини справді залежні від нього щодо удержання.

АРМІЯ ДАЄ ВЕЛИКІ ЗАМОВЛЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Комісія краєвої оборони зробила цілу низку замовлень повзів, амуніції, гарматного матеріалу, тощо на загальну суму 386 мільонів доларів.

Подаючи це до відома, департамент війни не подає, до якого часу замовлення мають бути виконані. Найбільші замовлення дістали: Болдвин Локомотив Воркс, Америкен Локомотив Ко. і Америкен Кар енд Фандрі Ко.

ПОВАЖНІ ЗАВОРУШЕННЯ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО. — У мексиканському стейті Чігвава прийшло до поважної сутички федеральних військ з великими й добре озброєними бандами повстанців. Збройні банди відступили в гірські околиці й там далі ставлять опір урядові.

Про подібні заворушення доносять з міста Терра Нуева, в стейті Сан Люїс Потосі. Повстання приписують організації, званій „Сінаркістас“, що має крайню консервативний характер.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДЧЕРКУЄ ВІРУ В МАСИ РАДШЕ НІЖ ВІРУ В ЕЛІТУ.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Президент Рузвельт порушив у своїй промові на річній конференції Пенсильванського Університету основні питання демократії. Між іншим він заявив що нині ніхто не може жити особію від громадянства й не журитися суспільними питаннями. Далі він заявив, що він воліє покладатися на віру в маси, ніж на віру в „еліту“, на яку спирається нацизм у Німеччині.

ВІЛКІ ВИСТУПАЄ ПРОТИ КАМПАНІЇ ПІДШЕПТІВ.

САКРАМЕНТО (Каліфорнія). — Своєю промовою республіканський кандидат Вилкі далі концентрує на питання кандидатування втретє.

У своїй промові в цій місцевості Вилкі звертався спеціально проти зверненої проти нього кампанії підшептів, голововно вживання його бизнесових звязків для поборювання його кандидатури.

РОБІТНИЧА КОНВЕНЦІЯ РОЗБИВАЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ ПИТАННЯ КОМУНІСТІВ.

РОЧЕСТЕР (Нью Йорк). — Коли поліція викинула силою з салі одного делегата на річну конвенцію стейтового Конгресу Промислової Організації за комунізм прийшло на салі до такого заворушення, що конвенцію треба було перервати, щоби не допустити до заворушення. Йшла справа за те, чи призначити за правні повновласти комуністичних делегатів.

Перед перерванням нарад промовляв до конвенції стейтовий губернатор Лімен, котрого витали делегати з правого крила, підчас коли комуністи відносилися з маркованого байдужністю. Коли Лімен виступив за оборонну програму президента Рузвельта й проти комунізму, фашизму й нацизму та домагався допомоги для Англії, ліві делегати дали вислів невдоволення з промови.

ПИТАННЯ СТАНОВИЩА АМЕРИКИ ДО ЯПОНСЬКОГО НАЇЗДУ ІНДОХІНИ

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту дістає багато запитів від газет, яке становище займе уряд до наближаючого наїзду Індокіни, французької посілості в Азії, Японією.

Секретар стейту Кордел Гол не відповідає на ці запити, даючи газетам до розуміння, що Америка не може зайняти до цієї інвазії становища, як довго Англія й Франція не виступили проти загрози інвазії.

Американський уряд однак на заняття цієї посілості не годиться і стоїть далі на становищі непорушності дотеперішніх посілостей в Азії.

АМЕРИКАНЦІ КАЖУТЬ, ЩО НІМЦІ НЕ ЗРОБИЛИ АНГЛІЇ ПОВАЖНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ШКОДИ

НЬЮ ЙОРК. — Визначні офіцери американської армії й фльоти, що вернулися з Англії на літаку, заявляють, що до дня їх виїзду з Англії, себто до останнього вітвірка, німецькі летимчі рейди на Англію не зробили їй поважної військової шкоди.

На їх думку, якщо рейди будуть вестися далі таким темпом, то Англія буде могли вдержати довгий час.

НОВІ СПОСОБИ БОРІТЬБИ ПРОТИ БАКТЕРІЙ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — На річній конференції Пенсильванського університету говорив д-р Джан Лодвуд, професор цього університету, про гарні висліди в лікуванні запалення легень сульфінільамідом, котрого досі вживано до лікування рака.

Президент університету подав учасникам конференції до відома, що університет дістав в останньому році жертв на цілі розглядів на загальну суму 5 мільонів доларів та що від 1924. року він дістав цих жертв на 28 мільонів доларів. Це він вважає найкращою відповіддю демократії диктаторам.

БРИТІЙЦІ НЕ ДОПУСТИЛИ 200 НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ НА АНГЛІЙСЬКУ ЗЕМЛЮ

Німецькі денні налети на Англію, згл. на Лондон, майже устали. Виясняється це тим, що британські летуни літають масово над Англійським каналом, щоб там стрінитись у повітрі з німецькими летунами, що в дорозі до Англії. Наслідок такий, що німецькі летуни мусять дуже часто завертати з дороги. При тому помагає дуже багато зміцнена протилетунська оборона. Останнього разу відігнали британці таким чином понад 200 німецьких літаків, згідно з британським воєнником комунікатом.

ПРОПАГАНДА, ЧИ ПРАВДА?

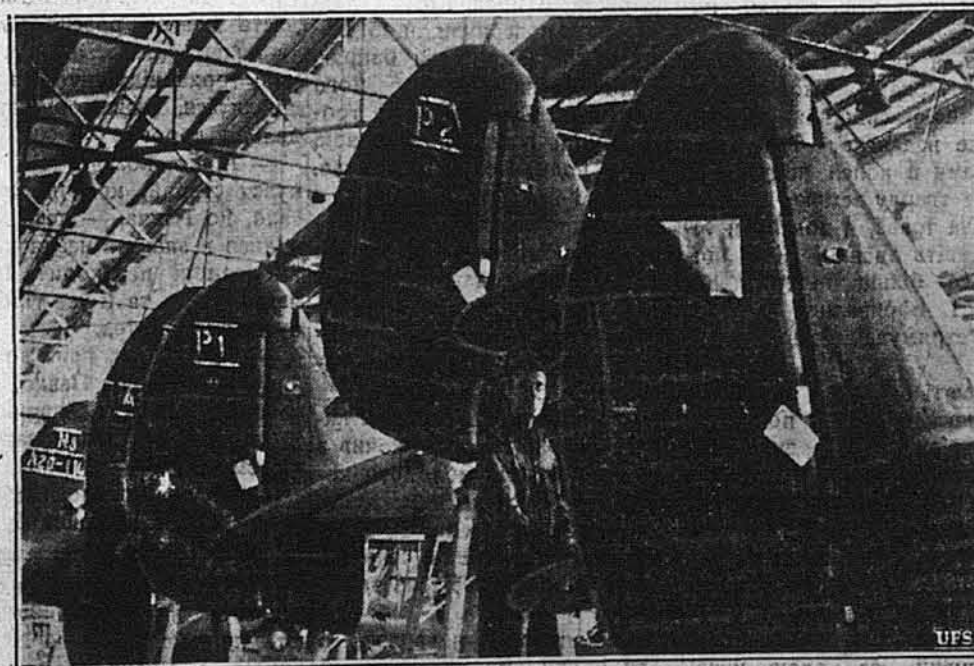
Американський кореспондент звертає увагу на те, що появився перший британський воєнний комунікат, в якому сказано, що того дня британці мали більш втрати у повітрі ніж німці. Тепер ломлять собі голову над тим, чи це так дійсно було, чи може зроблено нарочно на те, щоб заставити загальні вірити в правдивість попередніх комунікатів. Та найзамітніше те, що появився теж у тому самому часі і німецький комунікат, в якому німці теж перший раз подають, що їхні втрати були більш від британських.

БОМБАРДУВАННЯ — УЖЕ ЗВЧАЙНА ПОДІЯ

Для мешканців Лондону йти спати в підземелля, являється звичайною подією. Такою самою як свист сирен, що заповідають німецькі налети, чи гук вибухаючих бомб. Таке, каже кореспондент, можна сказати про 14-ту з ряду ніч, підчас якої столиця була знову бомбардована.

АНГЛІЯ ДЕМОКРАТИЗУЄТЬСЯ

Які наслідки матиме та війна, ще годі сказати, бо годі передбачити ще всі ті несподіванки, що можуть статись. Але одно певне, що Англія не буде по війні така сама, якою була досі. Вона стане далеко більш демократична. Таке враження відноситься американський кореспондент, коли приглядається як лорди йдуть спати наді в ті сутерни, де перше мешкала сама служба і як там грають з цєю службою по ночах в карти, щоб збути час, чи йдуть з бідними на набитих возах чи стиснені в вагонах і як англійці говорять на вулиці до зовсім незнаних їм людей, що передше ніколи не траплялося.

НА ОБОРОНУ БРИТІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ. — Австралія збудувала ці дівачки й висилає їх до Англії на оборону британської імперії. В Англії існує тепер 14 шкіл для вишколу летунів.

НІМЦІ ЗМІНИЛИ ПЛАН НАПАДУ НА АНГЛІЮ

ЛОНДОН. — Знавці воєнного діла приходять до переконання, що Гітлер змінив свої давні плани щодо нападу на Англію, а можливо, що їх такі цілковито занехав, принаймні хвилино. Вправи, які переводжено з військом на Англійським каналі мали коштувати німців тисячі жертв у людях, що потопились. Тепер німці думають над тим, щоб вишукати найпліткіші місця і тамтуди перевозити до Англії першу частину вояків під охороною літаків. Але й це виглядає на самогубство. Виходить, що напад на Англію міг би коштувати мільон німецьких вояків, а вислід такої був би дуже сумнівний. З того німці мають здавати собі справу. І тому саме не було досі того нападу на Англію, який заповіджено по німецькій випрі в Франції.

НІМЦІ ПРО СВОЇ ВТРАТИ.

БЕРЛІН. — Німецькі газети проголошують, що наслідком британських бомбардувань в Німеччині згинило 600 цивільних осіб, а 1,400 є ранених.

БРИТІЙЦІ ЗАТОПИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ЛОНДОН. — Бритійська субмарина „Сторджон“ затопила дня 2. вересня німецький транспортний корабель недалеко Данії, при чому мало згинув кілька тисяч німецьких вояків. Корабель мав до 12,000 тон містоти і до 4,000 війська, яке перевезено до Норвегії. Догодаються, що це військо було призначене до перевозу до Англії в часі нападу на неї. В Німеччині не заперечують цього а тільки згадують, що жертви були „незначні“. Числа жертв не подають.

НЕ МОЖНА ВІДТЯГНУТИ ВІД СОБВЕІВ.

ЛОНДОН. — Влада має тепер чималий клопіт з тисячами людей, що шукають схоронища в собвеях, що формально заборонене. Між ними тисячами є многи, що цілком бездомні. Знову йде така, що не годні вже вдержати з неспання і шукають пристановища, де моглиб трохи задрімати. І тому, як тільки каближається вечір, тисячі завалюють собвеї, бо вважають їх ще найліпшим схоронищем перед бомбами. Та це знову цілковито гамує комунікаційний рух.

ЮГОСЛАВІЯ ПРОТИ ЖИДІВ.

БІЛГОРОД. — Заборонено жидам займатись торгівлею споживчими артикулами. Внімок становлять ті жиди, що були горожанами перед 3. груднем 1918 р. Кажуть, що це розпорядження звернене в першу чергу проти напливових жидів, яких має бути в Югославії дуже багато. Їм закидують, що це через їх спекуляцію пожива пішла дуже вгору. Знову інші кажуть, що це початок протижидівської акції, яка має на цілі відсунути жидів цілковито від економічного життя краю.

ЯК БУДЕ З АНТИ-КОМІНТЕРНОМ?

РИМ. — З нарад, які відбулись між німецьким міністром заграничних справ Рібентропом і Мусолініем, видно, що справа оберталась біля воєнних операцій в Африці й на Середземнім морі, а далі біля втягнення Іспанії до тіснішого союзу з Італією і Німеччиною. При тому звертають увагу на те, що це є ті три держави, що належать до Анти-Комінтерну, що є рівнозначним з тим, що й проти-Советів. Тепер іде про те, щоб це якось „вигладити“. А це може означати, що Совети знову щось „вторгують“ на Балкани.

ЗАЧНУТЬ ВЧИТИСЬ ВОЄННОГО РЕМЕСЛА.

МОСКВА. — Війна в Європі заставляє Совети взятись серйозно до вивчення воєнного діла. Мабуть у звязку з тим будуть отворені воєнно-морські середні школи в різних містах, між іншим в Києві й Одесі.

СУДЬБА ПОЛЬЩІ Й АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — На ту тему пише лондонський „Таймс“ у передовиці, присвяченій річниці підписання англійсько-польського договору взаємної допомоги. Часопис твердить, що Велика Британія і Франція вивязалися зо своїх зобовязань супроти Польщі, бо видали Німеччині війну, як тільки вона пішла війною проти Польщі. Тепер, пише часопис, судба Польщі є в центрі уваги британської політики, бо Польща вірно держиться Великої Британії й разом з нею далі воює.

МАДЯРИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ.

БУКАРЕШТ. — Мадарська влада протестує проти заяв румунського уряду про „мадарські звірства“ в Трансильванії. Каже, що нічого подібного там нема. Знову румунська преса висміває мадарські протести як цілком брехливі.

БОЛГАРІЯ ДЯКУЄ „ОСІ“.

ВАРНА. — Болгарія перебирає від Румунії Добруджу і влаштує з цього приводу великі торжества, підчас яких висловлюють велику „подяку“ Німеччині й Італії.

"СВОБОДА" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письмений текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрій оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

3 НАГОДИ НАДХОДЯЧИХ ВИБОРІВ.

Що чотири роки переживаємо в Америці час політичної заверюхи, звязаної з виборами президента краю. Уся та кампанія, коли мати на увазі минуле, має в собі багато неповаданого, а часами навіть смішного, що вдержується ніби тому, що це належить до традиції... Та цього року, як виглядає, вибори мають таку назрілу серйозний вид. Очевидно тому, бо й часи дуже серйозні, бо й Америці загрожала така небезпека, про яку їй досі й не снилось.

Обидві головні партії, демократична й республіканська, здають собі добре справу з положення в світі й в Америці. Кандидати тих партій на президента, дотеперішній президент Френклін Д. Рузвельт і Бендел Вилкі, погоджуються в основі в найважливішій тепер справі, себто щодо оборони Злучених Держав. Обидва вони мають подібні погляди, коли йде про відношення демократії до комунізму, нацизму й фашизму. Значить, що не повинно бути під час виборів розбиття щодо тих справ, які тепер вважаються найважливішими. Обидва кандидати мають теж однакові симпатії до Англії й є за те, щоб дати їй у тій війні якнайбільшу допомогу. Зате є різниці щодо важних питань внутрішньої американської політики, зокрема щодо урядової контролю над бізнесом, краєвої фінансової господарки, т. зв. третього терміну і т. п. На всі ті справи американські громадяни різно задивляються. Для одних наприклад, найважливіша справа, щоб розвинути бізнес, зрівноважити бюджет і не робити більше довгів та охоронити край перед есентауальним банкрутством, а для других можливо найважливіше те, щоб не ламати американської традиції й не вибирати нікого президентом трьома наворотами. Про всі ті справи ще буде багато мови. Всі вони ще будуть обговорені найкращими партійними представниками і кандидатами, так, що кожний матиме нагоду ще раз усе те передумати, а по передуманню рішитись, на кого голосувати.

В нашому органі, що не є партійним, будемо старатись давати по змозі такий матеріал, щоб з нього можна було визнатись, які є різниці в поглядах обидвох президіяльних кандидатів на найважливіші справи. Рівнож як бувало, так і тепер, дамо місце політичним клубам, організаціям чи особам вільно заявляти за одною чи другою кандидатурою і давати на це аргументи. Виходячи з заложення, що наші читачі належать як до демократичної, так і до республіканської партії, будемо висвітлювати становища кандидатів в такий спосіб, як ми це розуміємо, ставлячись критично як до одного так і до другого кандидата з тим, що остаточно остаточне закінчення самим читачам — громадянам. Так ми поступали в минулому, так і тепер будемо робити. Тільки ще підкреслимо, що коли як коли, але тепер треба кожному громадянину й кожній громадянці поставитись до виборів дуже серйозно й добре роздумувати над тим, про що йде, бо це переломова хвиля і для Америки.

ПОЩО ЗАВЕДЕНО ЦЕНЗУРУ В РОСІЇ

З днем 1. січня 1940. року совєтський уряд завів у совєтській Ровії прегостру цензуру, який рівної не було досі навіть у тих краях, що ведуть війну. Хоча в Росії ще осталися деякі заграничні кореспонденти, але вони вже всі добре знають, що їм неможливо робити навіть крихітки того, для чого вони встановлені, себто ніяк неможливо подавати вісток про край, де вони живуть.

Навіть правди не вільно писати.

Г. І. Р. Гедіє, кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, описує, як це він дізнався про нову цензуру. У навечеря заведеної цензури говорив до нього відомий йому Тихоміров, заступник начальника пресового бюро: „Ну, пане Гедіє, я хочу вам сказати, що завтра ми починаємо свою цензуру“. Пізніше йому пояснено, що це не є зовсім воєнна цензура, хоча тоді Росія воювала з Фінляндією. Це не є військова цензура, бо за становищем совєтського уряду Росія не воювала проти Фінляндії, а лише проти „Фінляндської білої гвардії“ в обороні фінських революційних мас.

Гедіє питався пресового бюро, про які річі не вільно буде писати.

Йому пояснено, що нічого неправдивого ні нічого такого, що могло би бути вжито на шкоду доброго ім'єні совєтського союзу. Під це друге правило можна підтягнути просто все, хочби як правдиве й як докладне, ба навіть все, виразне про-совєтське.

Гедіє мав потім нераз нагоду протестувати проти заборони цензора подавати якусь вістку, але за кожним разом йому говорили: „Так ви написали правду й зовсім справедливо, але, бачите, ваша газета може надрукувати цю інформацію та написати страшну статтю проти нас“.

Давня цензура.

До заведення строгої цензури російські кореспонденти заграничних часописів писали досить вільно. Гедіє каже, що він міг подавати не лише прихильні до Росії факти, але й неприхильні, не лише достовірні, але й недостовірні, що він міг пояснити новинки й критикувати уряд. Пресове бюро большевицького уряду проти цього не протестувало, і навіть з критичними кореспондентами удержувало приязні відносини.

Із заведенням цензури від-

носини, вміст змінилися. З того часу стало просто неможливим висилати навіть найбільше правдиві, чесні донесення, бо цензор правильно вичеркував кожний факт, що міг би бути пояснений неприхильно й лишав лише чисто прихильні.

Гедіє видно раз покликався на стару цензуру, кажучи, певно, що вона такі вістки пропускала. На це йому сказано: „Покликуватися на стару цензуру на ніщо не припадає. Тамто пресове бюро вів Літвінов. Це є багато строгіше й знаходиться в більш авторитетних руках. Старе бюро це був просто жарт“.

Значіння цензури

Того роду цензура робить на кореспондентів вражіння великого переляку уряду, що таку цензуру заводять. Є це мимоходом признання якоїсь глибокої слабости цього уряду. Очевидно, зіткнувшись з таким явищем, журналіст відразу дістає охоту прослідити, що саме викликає такий переляк, в чому саме уряд додає свою слабість.

Першою думкою, яка насупилася, було припущення, що Росія понесла в Фінляндії поважні втрати й невдачі та що вона хотіла ці втрати й невдачі закрити. За це свідчили факти, що російський уряд не допустив до фінського фронту ні одного заграничного кореспондента, хоча комуністи по цілому світі саме в той час підняли рев протесту, як фінський уряд не пустив на фронт двох англійських комуністів, як кореспондентів. Свідчило про це й те, що російський уряд уже й тоді вичеркував усякі натяки на невдачі російських військ, просто позбавляючи заграничних кореспондентів у Росії можности писати про фінську війну.

З часом виринули інші, глибші мотиви для гострої цензури. Російський уряд був зажерений не тільки мілітарними невдачами, на скільки наближаючою господарською кризою в Росії, а передовсім недостатком поживи. Ця недостатка стала відома вже в пару тижнів по заведенні цензури. Уряд, що мав перегляд своїх приписів поживи, знав про цю наближаючуся нужду наперед і, щоб її закрити перед світом, наперед завів гостру цензуру.

Знов Гітлер і Сталін.

З часом об'явився ще один мотив цензури. Це був німецько-російський союз, а вла-

стиво страх російського уряду, що заграничні кореспонденти можуть написати до своїх газет річі, які будуть неприйнятні німцям, а посередно їх російським союзникам.

Виглядає теж кореспондентам можливим, що московський уряд заводив цензуру ще з тої причини, щоб не дати кореспондентам знищити образу Росії як великої могутньої й багатой держави, якій російський уряд хотів створити поза границями краю. Цей догад показався правдивим, але поза ним, показався ще один мотив, а саме бажання російського уряду задержати далі симпатії робітничих мас радикальної інтелігенції по всьому світі, котра могла тепер відхилитись від російського уряду через його союз з нацизмом.

Отже російський уряд зробив угоду з нацистичним проти еміпатії своїх прихильників, але рівночасно старався задержати при собі як найбільше цих прихильників. Коли йому залежить на цій симпатії, то чому ж він пішов на таку угоду, яка ці симпатії мусіла підірвати? Це може виглядати противорічним, але в світлі фактів і їх розуміння совєтським урядом воно таким не було.

Мурин свою роботу зробив. Мурин може відійти.

Російський уряд знав вагу широких симпатій серед робітників, бож підчас большевицької революції большевикам не мало помогло, коли британські докові робітники відмовилися вантажити амуніцію проти большевиків. Однак впливи прихильників большевизму й большевиків в Англії були багато слабші тепер, ніж двацять літ тому. Тепер британська Партія Праці й ліберали не могли навіть заставити англійського уряду закінчити політику замирення Гітлера та завернути його на дорогу порозуміння з совєтським урядом. Бачучи таку слабкість своїх симпатиків в Англії й деінде в світі, совєтський уряд рішився у своїй головній політиці на них як на маловартісний чинник не оглядається.

Звісно нацистична політика совєтського уряду була сильним ударом у революційний большевизм по всьому світі, але совєтський уряд рішився на неї в інтересі російської держави й російського державного націоналізму. Цим російський уряд уже остаточно зійшов з програми світової революції й став виразно на становище інтересів російської імперії.

Та для російської імперії могли би придатися навіть не-

добитки давних симпатиків большевизму, тому російський уряд і задумав завести гостру цензуру й на те, щоб не дати заграничним кореспондентам знутри Росії нищити ще й оставши останки цих симпатій.

Переконання, до яких дійшов Гедіє в справі головної напрямної большевицької по-

літики по лінії російських імперіалістичних інтересів, є замітні для українців головним тим, що українські публіцисти здавна звертали увагу на те, що большевицька політика йде по тій лінії скрито, та остаточно дійде по ній зовсім відкрито.

ЧОМУ ЗА ВИЛКІ?

Незалежна демократична газета „Ди Нью Йорк Тайме“ у своїм виданні з дня 19. вересня б. р. оголошує своє рішення в справі президентських виборів. Каже, що попирає Бендела Вилкі, кандидата Республіканської Партії. І подає в передовиці причини рішення, з якими вартує записатись, щоб і собі добре приготувитись до рішення у тому важному історичному моменті, який переживає наша Америка.

Передовиця згадує, що оба кандидати на президента у важних національних справах стали на тому самому становищі, отже нема засадничих різниць між ними обома, коли йде про національну оборону, про участь у теперішній, про заведення постійної обов'язкової військової служби. Коли так, то вибір кандидата звужується до внутрішньої політики Злучених Держав, а це об'єктує зміну становища газети, котра, як згадано, досі підтримувала Демократичну Партію. Отже „Н. Й. Таймс“ пише, що стоимте за вибір Вилкі з таких причин: 1. Він знаменито надається до переведення програми про національну оборону; 2) він ліберальна людина, що розуміє значіння посиленої продукції; 3. Вилкі поведе ліпшу скарбову політику ніж Рузвельт, котрому ця справа цілком не повелася; 4. Вилкі збереже традицію Злучених Держав, щоб президент не посягав по свій уряд втретє.

Після такого з'ясування мотивів, передовиця розбирає кожну із проголошених причин окремо і подає до них свої пояснення. Вони такі: 1. Оборона Америки. Рузвельт зробив дуже багато. Він навіть виторгував морської бази від Англії. Але все, що він робив, виглядає на формальну сторону, бо Рузвельт не звернував уваги на основні оборонної акції. А ними не є сама зброя, муніції, літаки, ні навіть військо, а зате трірковою обороною являється економічне здоров'я нації, сила цивільного промислу, постійне заняття людей і капіталу, коротко гігантська сила нації за її армією й фльотою. Цих засад Рузвельт не розумів, а Вилкі доказує своєю минулою, що він їх розуміє й обіцяє ввести їх в життя.

2. Лібералізм і реформи. Рузвельт зробив багато. Перевів суспільне забезпечення, помагає перебудувати нужденні квартали міст, упорядкує кидують Вилкомом, що він лише наслідуює плану Рузвельта. Передовиця відповідає: Рузвельт ввів в життя багато засад, що їх розробила Республіканська Партія, отже він теж наслідувач. Вилкі вже заявив, що він не буде нищити доброї праці Рузвельта. Але самою реформою не можна жити. Рузвельт знявся головою розділом надбаного маєтку. Та самим розділом маєтку ніхто не стане багатим. Треба дбати про розріз продукції, про творення нових багатств. Деякі прихильники Рузвельта не дбали про скріплення продукції, а зате проповідували клясову ненависть. Вилкі розуміє вагу посилення продукції більше, ніж хто інший з теперішніх, знаних провідників. Він дає заповітку, що поведе ліпшу промислову політику ніж Рузвельт.

3. Дорога до банкрутства. Скарбова політика Рузвельта є

справді небезпечна. Рузвельт розпочав добре, бо зрівноважив бюджет першого року. Потім він зійшов з тієї дороги і почав позичати гроші. На покриття довгів податків не стало. Отже тепер дефіцит росте. Оборона краю вимагає ще більших фондів, а їх нема. Дальші позички мусять довести край до банкрутства. Вилкі розуміє, що роздаванням публічного гроша не можна піднести добробуту краю ані налагодити бюджет. Треба налагодити продукцію, яка дасть багатство, а від того приймуть нові податки для вирівнювання держави з фінансової кризи.

4. Третя каденція президента. Рузвельт самий каже, що це минулого року він хотів, про заведення постійної обов'язкової військової служби. Коли так, то вибір кандидата дає лише двічі бути вибраним на своє становище. Описав Рузвельт змінив свою думку, але рішуче не сказав, що кандидатури не приймає. Через те він не дав спроби ніякому іншому демократові підготувати свою кандидатуру. Вкінці прихильники Рузвельта поширюють доктрину про необхідність Рузвельта на становищі президента в такому важкому часі як теперішній. „Н. Й. Таймс“ каже, що саме такі ключі кидали й європейські кандидати на диктаторів, поки цілком не захопили влади в свої руки. В Америці теперішній президент уже нагромадив у своїх руках велетенську силу влади, а не зрікся ні однієї дилеми. Він навіть хотів обмежити значіння Найвищого Суду. Коли Рузвельта виберуть президентом, тоді треба зробити ще один крок, щоб цю владу утримувати і буде готова диктатура.

„Через повалення пана Рузвельта і вибір пана Вилкі трапляється нагода зберегти традицію, бо за неї промовляє мудрість і довголітній досвід“ — кінчить передовиця пояснювання причин зміни становища газети. Стаття кінчиться тим, що редакція буде в часі виборчої кампанії звертати увагу не на особисті спори кандидатів, а на великі питання дня, які саме тепер назріли.

— Канадійська головна черед ренів складається тепер з 5,000 штук; побились воєна в останній році о 1,486 ренятюк.

— Пів відсотка самоходових нещасливих пригод і 4 відсотки випадків смерті трапляються на залізничних перехрестях.

НОВИЙ ПРЕДСІДНИК ПАЛАТИ ПОСЛІВ.

Конгресмен Сем Рейберн, що став предсідником палати послів американського конгресу по смерті Бенкеда.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ I.

(39)

— Що, красно? — ласкаво-глузливо глянувши на нього спитав один із них.

Павло кивнув, притякуючи головою, а далі промовив:

— Як кров... Наче хтось криваво покровив зелену траву.

— Це правда, — підтакнув братчик, а по хвилі додав: — Старі люди... нашіж такі... старі запорозькі діди розповідають, немов би так воно й було в давню-давнину, ще за княжих часів, а може й ближче до нас... де ото розкидано по тирсі оті червоні воронці, там лилася християнська кров у боях із татарами... Мабуть, правда, бо й тепер так воно є. Тож хто зна, чи й виведуться коли в степах ці квіти, бо татарва з християнами ніколи не замирить, а все буде нападати та ясир

брати, а християни все боронитимуться.

Сказав і замовк і, немов би похвтавшись, зирнув на товаришів: згадав, мабуть, що братчиків не личить багачко балакати.

Може й так воно було, як казав запорожець, та в Павла при погляді на ці степові чари, виникла зовсім інша думка. Йому здавалося, що це велетенський коштовний килим, що ткано його й розквітчано жаркими шовками, а потім постелено під таким самим дорогим велетенським наметом із ніжної-блакитного едабу для самого Бога, що тільки Він, великий й всевидючий, годен похажати в таких розкошах, а не звичайна людина, хочби то був і славний лицар із Запорожжя... Та цієї думки своєї не висловив він

утидос, а їхав із нею мовчки, відчувачи жаль, що толче копитами невимовну Божу красу.

Вже височенко підбилося сонце, а сиза мла над річкою все ще була досі далеко попереду. Але все частіші балки та яри, а далі й байраки, зарослі тернами, глодами та шипшиною, свідчили, що вода вже недалеко. Та й під копитами в коней почувалося вже не тверду землю, а пісок. Рідшала трава, а подекуди біліли навіть лисини. Коні щодалі все більш нетерпеливдісь і поривалися вперед, ледве стримувані твердою рукою.

Нарешті ось вона, тая річка. Означився виразний похил зеленої рівнини до води, а далі й зовсім трави не було. Коні гурзули в піску вище копит. Крізь легеньку імлу над водою сіріли скелі протилежного вищого берега. То там, то там на горі над ними й у їх розколинах та розпавинах, повиснувши над водою, кучерявилися кущі тернини, або глоду, або гордини. Від річки війнуло ледве відчутною прохолодою. Коні підбаво-

рилися.

Старий ватаг нахилився з коня, побачив, що дуже грузько в піску, й мовчки повернув у лівий бік понад берегом, де зеленів, спадаючи до річки, байрак. Козаки ледве коней повернули, щоб їхати за ним. Переїхали байрак, трохи освіжившись у його прохолоді. Тут беріг був трохи вищий і вкритий травою аж до води. Полковник став, за ним і вся ватага.

Відпочиньмо, дітки, трохи, — промовив голосно, а далі тихше, додав, глянувши на сонце: — Хм... вже під обідню пору, а ми ще й не снідали. І не помітив, як час минув...

Посміхнувся й скося лукаво глянув на ватагу. Скочив з коня з легкістю молодого козака, а козаки за ним, думаючи кожен про себе:

— „Та й хитрий же старий... Він не помітив... Якраз такий“.

Напоїли коней не зразу, а дали трохи прохолодити, а напоївши, спугали, повідбавили від сидел торби з харчем, та так не розкульбачивши, й пустили попасись. Самі зіб-

ралися до гурту, посідали на траві й почали снідати. Хто мав горілку в запасі, прикладав сам до боклажка й ділився з іншими. Багато відмовлялося, покликуючись на спеку: знайи, що отаман не дасть довго розсиджуватись та вилежуватись, а як тільки коні трохи відпочнуть та підживляться, скаже рушати в дальшу дорогу.

— А що, козаце, — звернувся старий, краючи ножем сало, до Павла, — десь добре далися в знаки з незвички наші степові переходи? Добре нагнав зад, та й усе тіло, мабуть, як побите...

— Та трохи є, пане полковнику, — відповів Павло, — але що це!... Пусте... звичку...

Снідали, гомоніли, жартували, сміялися.

А сонечко котилося все вище та вище. (Дальше буде).

Плями з ліків на білих матеріях як на постелі уступають по насмарованню їх йодиною, а описія по вимоченню через пів години в розпушенім амонію. Потім треба їх випрати в воді з милом, а пляма зникне.

СКАЧИ ВРАЖЕ, ЯК ПАНКАЖЕ!

Мадярщина ликує, що дістала назад свої землі, що їй забрала Румунія по першій світовій війні. Мадярські шовіністи пишуть тепер про побіду „тисячлітньої“ корони св. Стефана, забуваючи, що Сегединар дістався їм внаслідок — з ласки Німеччини, так, як дісталася їм і Карпатська Україна, тому півтора року.

Без німецько-італійської волі „геройська“ Мадярщина не була б навіть пальцем кивнула в сторону Румунії... А так „панні“ сказали, а Іван побіг, як каже українська приказка.

Та на цьому не кінець... Мадярщина за це мусить здоров'я платити. Ввесь мадярський збіжжівий експорт мусить тепер іти до Німеччини. Та що важніше, ціле мадярське політично-соціальне життя перейшло тепер під німецьку команду і буде перероблене на німецьке копиво.

Що Німеччина мала віддавати великий вплив на Мадярщину, це всім відомо. Однак тепер уже не далеко від того, щоб Мадярщина обернулася в другу Словаччину. По віденському „суді“ над Румунією, Мадярщина все більше відчуває руку націонал-соціалізму.

Протижидівські закони стають шораз гострішими. Немає двох слів, що це Берлін так натискає. Тому американські знавці тих справ твердять, що Мадярщина є вже фактично васальною державою Німеччини.

Мадярська цензура ставить надзвичайно прихильно до радіових промов Гебелса, а вся мадярська преса черпає свої інформації з ДНБ „Дойче Нахріхтен Бюро“).

Мадярські нацисти є ще слабші, щоб пробувати якийсь „пуч“, крім Коломана Губая, що заступає Ференца Шалаясі (цей тепер в тюрмі), не видно визначних постатей, які могли брати роль Генляйнів та Сейс-Інквартів.

Німецька меншина має дуже упривілейоване становище; вона зорганізована в націонал-соціалістичних рядах, має спеціальні німецькі школи, які удержує мадярський уряд, та дальше уважається за частину мадярського народу.

Немає сумніву, що цією меншиною кермує Німеччина.

Американські газети згадують також, що члени німецької тайної поліції Гештапо, мають вільну руку в Мадярщині та гуляють собі цілком вільно. Чужинські кореспонденти мають приказ не писати з Мадярщини щось такого, що могло б шкодити Німеччині.

Економічно Мадярщина ще більше в руках Німеччини. Ось такий цікавий факт: Одна італійська компанія хотіла заложити фабрику штучного шовку на Мадярщині. Та по великих приготуваннях та видачі великого гроша, німецький міністер економіки д-р Вальтер Функ це заборонив, бо не відповідало його планам.

Протижидівські міри значно загострилися. Жидів почато брати до т. зв. таборів праці, де позаяганню їх до стаєн та стадів, де часто бракувало солом, на якій можна спати. Коло 70,000 жидів змобілізовано до таборів праці.

На чолі таких таборів стоїть „арієць“. Вже ходять погослоки, що небаром викинуть всіх жидів з мадярської армії. Покищо, нема ще спеціального законодавства в цій справі, однак далеко поєснута практика вказує, що все це робиться під сильною німецькою пресією.

Самі мадяри мають бути досить зажурені. Вся їх надія зосереджена на регенті, яким є Горті, що вже двацять років держить Мадярщину при купі. Не зовсім добре його здоров'я журить мадярських провідників, бо вони надіються великих несподіванок та клопотів по його смерті... Кажуть також, що й прем'єр Телекі заклопотаний долею Мадярщини.

Мадярщина у своїй шовіністичній фурії перебрала мірку, подібно як Польща. Замість скріплювати себе внутрішньо, вона збувала свою енергію на такі насильства як те, що сталося з Карпатською Україною. За це все прийде їй ще покутувати.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ СОЮЗОВЦІВ В ДІТРОЙТ, ГЕМТРЕМК, ДІРБОРН І ОКОЛИЦІ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВСІХ ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ ВІДДІЛІВ 20, 75, 94, 141, 146, 175, 183, 203, 292 І 444

відбудуться:

В СУБОТУ, 5. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 5, 1940)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 4655 MARTIN AVENUE, DETROIT, MICH.

Збори почнуться точно в 7. годині ввечір.

Просимо всіх урядників і членів вище поданих відділів прийти конче на ці збори. На зборах можуть бути присутні також і не члени, які цікавляться роботою У. Н. Союзу. Головним бесідником буде п. Д. Галич, головний секретар У. Н. Союзу. Ці організаційні збори, це останні, які ми скликаємо перед наступною конвенцією, а тому нам треба всім спільно порадитись над різними важними організаційними справами.

Д-р А. Т. Кібзей, головний контролёр В. Дідик, головний радний.

ПОМІЧ ДЛЯ ВБОГИХ ПІСЛЯ ЗАКОНУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Згідно з законом соціального забезпечення, близько три мільйони вбогих людей у Злучених Державах дістає кожного місяця грошову підмогу. Цього роду поміч звється „Публічна Допомога“. Її дають таким особам:

1. Вбогим чоловікам і жінкам, котрим минуло 65 років життя;
2. Дітям в родині, де не стало їх кормителя;
3. Вбогим сліпцям незалежно від віку.

Ті грошеві пенсії призначені для вбогих людей, котрих без того треба було б вдержувати в інституціях. З такою грошовою підмогою кожного місяця вони мають можливість жити в себе у дома.

Місячні допомоги виплачують через публічні добродійні бюро у різних місцевостях кожного стейту. Стейт самий рішає, хто і скільки повинен діставати. Однак федеральний уряд дає в кожному випадку половину виплачених грошей, а саме до повної висоти. Стейт платить другу половину.

Для старих, вбогих людей.

Майже два мільйони старих людей у Злучених Державах по Союзьким Союзи чужинця та його діяльність є дуже обмежені. На папері вам кажуть, що ви в Союзьким Союзи можете робити, що хочете. Ану, спробуйте робити, що вам заохочється! Якщо тільки захочете іти до якогось місця в союзьким місті, то трапляється часто, що міліціант або якийсь урядовець вийде проти вас і скаже вам попросту, що там, куди хочете іти, нема нічого такого цікавого, що могло би вас зацікавити.

Це така офіційна пересторога чи там офіційна заборона. Це так, щоб чужинцеві замилити очі. Однак в дійсності, рухи подорожуючого по Союзьким Союзи чужинця та його діяльність є дуже обмежені. На папері вам кажуть, що ви в Союзьким Союзи можете робити, що хочете. Ану, спробуйте робити, що вам заохочється! Якщо тільки захочете іти до якогось місця в союзьким місті, то трапляється часто, що міліціант або якийсь урядовець вийде проти вас і скаже вам попросту, що там, куди хочете іти, нема нічого такого цікавого, що могло би вас зацікавити.

Вони мусять подати свій вік. „Допомогу на старі літа“ уділяють тільки тим людям, котрим вже минуло 65 років життя.

Вони мусять доказати, як довго мешкають у стейті. „Допомога на старі літа“ буде дана тільки тим, котрі живуть у стейті певний протяз часу. Більшість стейтів дозволяють на те тільки тим людям, котрі живуть шонайменше один рік у стейті перед поданням аплікації, а чотири роки на протязі дев'яти років передтим. У кількох стейтах дозволено коротший час.

У більшості стейтів старі люди мусять доказувати, що вони громадянини. Однак закон соціального забезпечення каже, що допомоги не можна нікому відмовляти, коли аплікант є громадянином тільки короткий час.

Суми місячних виплат. Стейтові публічні добродійні бюро уважно прослідковують справу кожної людини; котра подається на допомогу на старі літа, щоб можна знати скільки кому треба дати. Вони теж беруть на рахунок те, що дана людина посідає, а признають потреби на поживу, одягу та інші необхідності.

Стейтові урядовці, рішають, яку суму призначити після потреб поодинокі людини, а також після того, скільки стейт має фонду на ті цілі. Тому не кожний дістає однакову суму. Деякі стейти можуть платити більше, а інші знову менше, а також декотрі признають більші потреби, а інші менші. У двох стейтах пересічна виплата вносить по \$33 і \$37 місячно, але назагал у цілім краю пересічна виплата вносить \$20 місячно.

Як уже попередно вяснено, гроші на ту ціль дають стейти і федеральний уряд. Кожну виплату до суми \$40 місячно, покривають федеральний уряд і стейт по рівній частині, тобто одну половину федеральний уряд, а другу стейт. Не треба забувати, що „допомога на старі літа“ є призначена для вбогих старців після їх потреб. Це не те саме, що план аскурації робітників та їх родин, що звється „Федеральна аскурація на старі літа“ для спадкоємців, котра виплачує бенєфіті після заробітків.

Поміч залежним дітям. Приблизно 800,000 залежних дітей в яких 332,000 родин нах у 42 стейтах дістає місячні пенсії від стейтових і федерального уряду, згідно з законом про соціальне забезпечення.

Того року поміч дістають родини в котрих, наприклад, помер батько, а мати-осталась без засобів до життя і вдержання дітей, або де о-бидное родичі помиралі, а-бо де родичі покинули дітей.

Однак допомогу дістають такі діти: До 16 років життя, або до 18, коли ходять до школи; вони мусять жити з батьком або матір'ю, з сестрою, братами, дідом, бабою, тіткою або вуйком.

Ціль цього плану є та, щоб вдержати родину разом і дати дітям змогу вирости в дома, замість в інституції. Як дістати допомогу для залежних дітей? Де є такі діти, що потребують того роду допомоги, то їх батьки або матері, або той кривний, в ко-жого вони мешкають, повинні удатись до публічного до-кант є громадянином тільки бродійного бюро, що є най-ближче до його мешкання.

Так треба подати вік дітей, вяснити їх положення і вказати на потреби допомоги, а також, як довго діти живуть у стейті.

Однак громадянство не становить питання і така дитина не мусить мешкати у стейті більше одного року перед поданням аплікації на допомогу. Коли дитині ще нема року, то мати мусила мешкати один рік у стейті перед народженням тої дитини.

Про висоту виплат місячних допомог для кожної дитини рішає сам стейт, згідно з потребами в кожному випадку, а також відповідно до того, скільки фондів має стейт на такі цілі.

В цілім краю пересічна виплата припадає коло \$32 на родину. У двох стейтах вносить менше як по \$15 місячно на родину, в половині стейтів перевищає суму \$30 місячно, а в одних стейтах сягає до суми \$58 місячно. Розуміється, що виплати поодиноким родинам дуже різняться. Федеральний уряд покриває половину виплат, цебто до \$18 на першу дитину, а до \$12 на кожну іншу дитину в самій родині.

Для вбогих сліпців.

Федеральний уряд і 43 стейти виплачують місячні пенсії звиш 47,000 сліпцям, різного віку, котрі не всилі себе вдержувати.

Щоб дістати таку допомогу, сліпа людина, коли вбога, повинна віднести до найближчого публічного добродійного бюро. Мусить доказати, що не має з чого жити, і цілком сліпа, або що її зір так слабкий, що не може заробляти на своє вдержання. Більшість стейтів не питає

ВІДЗНАЧЕННЯ ЖОВНІРА. — Президент Рузвельт гра-тує ген. Першингові з нагоди 80. уродин, коли йому надано медалю за надзвичайні військові заслуги.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СТЕЙПЛЕТОН, Л. АЙ. Організаційні збори У. Н. Союзу.

Дня 8. вересня відбулись перші збори в справі приєднання молоді до У. Н. Союзу, а дня 17. вересня другі. Вже перші наради дали добрий вислід. За кілька днів мали ми вже 48 молоді в Союзі. Нові наради відкрив п. Григорій Демкович, предсідник від 211 У. Н. Союзу. Народи відбувались разом з молодечим відділом ім. гетьмана Мазепи. Покликаний до слова предсідник молодечого відділу, п. Василь Московіта, розяснив потребу організування нашої молоді в такі відділи. Гром. Демкович підкреслив, що надходить пора, коли треба старшому поколінню передавати молоді все, що моголо старої генерації нагородили і заощадили. Треба, казав він, забути за старі непорозуміння, а доложити труду; щоб розбудувати нове життя. Треба думати не так про особисті справи і амбіції, як про загальне добро.

Ширше обговорив ті справи п. В. Загаєвич, організатор У. Н. Союзу, що вяснив добре користи, які має молодь з приналежності до Союзу. Гром. Григорій Кравчук пригадав, яку то велику роль У. Н. Союз відгравав завжди в житті української іміграції в Америці. І зазначив, що та його роль не скінчена. Він мусить далі бути в провіді нового життя. У відповіді на запит гром. Карпів, відповів п. Загаєвич, що У. Н. Союз є солідною аскураційною установою, а також і такою, що пильнує, щоб його члени були добрими громадянами Злучених Держав і не забували за поміч Україні, що є в неволі. Гром. І. Демкович побажав молоді як найкращих успіхів і виявив свою радість з того, що так всьо гарно заповідається. До нового уряду входять такі: предсідник: Василь Московіта, заступник предс.: Іван Демкович, секретар: Іван В. Геба, касієр: Григорій Кравчук, голова контрольної комісії: Михайло Гузар.

Іван Демкович, заст. предс.; Іван В. Геба, секретар.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КУПІТЬ ІЛ ПОТІРБНІ КНИЖКИ!

Не досить післати дитину до школи. Треба їй ще дати книжки, без котрих вона не може навчитись читати, а потім книжки, щоби заохотили її читати.

Ось Вам вибір таких книжок для дітей: ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для 2. класи) М. Матвійчука 50 ц.

ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для 3. класи) М. Матвійчука 60 ц.

ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (читанка для 4. класи) М. Матвійчука 50 ц.

ШКІЛЬНИЙ СПІВАНІК у двох частях. Зладив Ф. Колесса 75 ц.

СПІВАЙМО, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Ф. Колесса 20 ц.

ЗБІРНИК НАРОДНИХ ПІСЕНЬ. В укладі на три голоси для ужитку шкільних хорів. Зладив Ф. Колесса 60 ц.

СПІВАНІК для дітей дошкільного та шкільного віку. Зладив Михайло Гайворонський 30 ц.

МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей. Підбрав і впорядкував Михайло Таранько 20 ц.

ДИТЯЧІ ЗАБАВИ, збірка і впорядкував Михайло Таранько. Містять гарні забави і пісні для дітей з музикою до пісень 35 ц.

СЕРДЕЧНИЙ ВІНОЧОК, вязанка святоточних бажань для українських діточок. Зміст: Бажання на іменини або уродини, на Новий Рік, на Великдень, на Різдво, на Свято Матері. Також декламації на Свято Матері. 30 ц.

ПРИГОДИ РОМКА БОМКА, Я. Вільшенка. Веселі вірші з малюнками для добрих дітей. 30 ц.

МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипакевича 15 ц.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії. Уложив о. Іван Рудович 35 ц.

БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії. о. С. Біленький. Ілюстровані 35 ц.

ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях для дітей. о. С. Біленький 50 ц.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ: МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок і спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Зладив д-р Кость Кисілевський 65 ц.

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма. Зладив М. Матвійчук 75 ц.

Замовлення слати:

“SVOBODA” P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ВЕЛИКА ХВИЛЯ. — Сенатор Питмен, як тимчасовий президент палати сенату, підписує військовий закон.

НА БЕЗПЕЧНЕ МІСЦЕ. — Англійські шпитальні послугачки під час рейду гітлерових летунів переносять у шпиталі діти в безпечне місце.

Х. Сімзіль.

ШЛЯХИ ТА ЗВІСНІ ГОРОДИ В АМЕРИКАНСЬКИХ ІНКІВ

Південно-американські інді-гори зовсім недоступні, поєднані з племені інків вже здавна славили своїми шляхами, ми, чи то повикрученими ті дорги й досі залишилися рівчакми). І досі дуже важко вони перетинали ціле Перу, зрозуміти, як то колишні інки виходили з міста Кузко. Одна з них тяглася здовж бережів моря аж до міста Тумбес, повинити їх доброю землею, друга — провадила полонинами гір Андів, через хребти Кордильєрів, аж до міста Кіто, а третя — кітловину озера Тітікака через сучасну Болівію вниз, до Аргентини та Чіле.

Цікаво, що інки зорганізували були вже в себе поштовий рух. Поштарів заступали побігуші, які стояли здовж головних вулиць міст, збирали з усіх усюд усія відомості, заносили їх до урядів, а уряди висилали їх уже далі. Інки знали щось таке, наче телеграф, якийсь приладдя, що ловило звуки, але що це таке було, ми таки докладно не знаємо.

Інки був народ незвичайно пильний. Це пізнати передусім із їх „звисячих огородах“. Звичайно в нас у історії за ті звисячі огороди дуже вихваляють старовинних вавилонців. Оповідання, що вавилонські звисячі огороди були сьомим чудом світа. Алеж коли порівняти звисячі огороди інків із вавилонськими, то ще не відомо, кому належить тут більша слава.

Справа в тому, що вавилонці свої звисячі огороди влаштували на рівнині, а інки на них могли досягати жито, скелістих горах Андах. Їх це

була незвичайно буйна й дуже ріжкоманітна. Коли еспанці 400 років тому завоювали інків, то знайшли в їх „звисячих огородах“, високо в горах, і кукурудзу, й картоплю, й банани, й бавовну, й какао, й тютюн і т. д.

До того чуда людської пильності й здатності можна було входити тільки одним-однісіньким входом. Це були велетенські отвори, котрі, як входили до огородин не було треба, завалювали велетенськими кам'яними брамами. Від брам чим раз вище й вище тяглися огородини.

А над огородами високо біліла гордість інків, велетенський „соняшний годинник“, який заповідав час жнив. Був це властиво не годинник, а просто храм якогось божка. Тут стежили за рухом Сонця, й коли воно вже дуже підбивалося було вгору, оголошували, чи вже пора збирати врожай.

Тепер усі ці гори в горах використовують мало. Люди привикли тепер господарити в долах. Здається, це тому, що тепер уже нема чого боятися нападів хижих сусідів. Бо що інки будували огородини так високо, то здається тому, щоб можна було захиститися від заздрісних сусідів. Від того були й такі сильні брами до огородин. А то в тих давніх часах, коли одне племя на друге беззастанно нападало, спокійно працювати було незвичайно важко.

ПАРКИ НА МІСЦЕ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ

НЮ ЙОРК. Комісар парків Мозес перепер свою ідею створити Флоринг Медов Парк на місце Світової Вистави. Місто призначило на це відповідні фонди. Щоб цей парк зробити принадним, з'являються проекти, щоб затримати деякі виставові павільони. Японський консулат у Нью Йорку передав офіційно японський виставовий павільон як дарунок містів, а цей дарунок прийняв мейор Ля Гвардія „на знак приязни між Америкою й Японією“. Американські поляки хочуть зробити такий самий дарунок з польського павільону. Тому, що він не виплачений, провідні поляки створили комітет для збирання грошей на цю ціль. Треба 60,000 дол.

ЛОВИВ КОМАХИ — ДІСТАВ ПРИЗНАННЯ

У Діточім Городі при 65 вулиці в Нью Йорку 10-літній Чарлз Магров вставив тим, що зловив найбільше японських коммах, що тепер є найбільшими ворогами й нищителями в плеканні городовини. На „святі обжинків“ передучора вся дітвора у числі 650 висловила хлопцеві признання за те, що без його заповалитовності не було б цього свята, бо комашня булаб зіла цілий го-род.

ІВАН ЗУБЕНКО

ГАЛИНА

Повість із часів визвольної боротьби.

Галичанка виходить заміж за офіцера української армії з Галицької України. Там вона попадає в вир боротьби між українцями й червоними москалями. Ліха долає зводять її й її чоловіка з галичаном, що служив у більшовиків. Він давньолюбив свою односельчанку й досі її забути не може. Що сталося, як ця дівка попала йому в руки, а він має владу й в засобах не перебірає?

ЦІНА 45 ЦЕНТІВ.

Замовляйте:

“SVOBODA”

81-83 GRAND STREET

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY, N. J.

ЗАСУДЖУЮТЬ НА СМЕРТЬ НАСМІХНИХ УБИВНИКІВ

НЮ ЙОРК. — По коротких нарадах лава присяжних суддів у суді повіту Кінгз признала двох підсудних: Гарія Стравса й Мартіна Голдстейна, учасників синдикату вбивників, винуватими вбивства першого ступня, а суддя засудив обох на кару смерті. Прокуратурія закидувала цьому синдикатові 83 вбивства по цілому краю, а двома обвинуваченими, що вони були немовби катми синдикату й вбивали за контрактом.

Як підсудних уже виведено з судової сали, суддя зазвичай присяжним, що вони в своїм присуді не помилилися, бо прокуратурія в Брукліні має докази, що ця шайка вбивників забила від 1930 року 28 осіб.

НОВА НАУКА ІСТОРІЇ

ВІШІ. — Новий французький уряд наказує вчити цілої історії Франції, а не головню від часів французької революції, як це передбачалося практично. Треба, як кажеться, дітям знати, що многи покоління терпіли за Францією і вклали свій труд, щоб зробити її великою.

НАЙБІЛЬШІ НОГИ. — Бостер Скот, 27-літній фермер з Сноуболу, Арканзас, що прибув на Світову Виставу в Нью Йорку, каже, що він має найбільші ноги на світі. Вони мають 16 цілих довжини, 8 цілих ширини, а три цілі грубості.

200,000 СТУДЕНТІВ В ОДНІЙ ШКОЛІ

НЮ ЙОРК. — „Ди Сіті Каледж оф Нью Йорк“ розпочала свій 94. рік навчання зовнішніми 22,000 студентів в цьому пірроці. На денні курси вписалося 8,600 студентів, а на нечірні 13,500. Біжучого шкільного року прибули 35 нових учительських сил. Міська колегія поділена на ріжнородні факультети і їх утримано в кільканадцятьох будинках, розкинутих по цілому місті. Підготовка до оборони краю спонукала управу колегії відтворити спеціальні курси для військових цілей.

В ФРАНЦІЇ НУЖДА

ВІШІ. — Французький уряд видав нові розпорядження, якими далі обмежив споживання мяса, молока, товщів і т. д. Так є, що в Німеччині є далеко краще під тим оглядом ніж у Франції. Уряд заявляє, що Німеччина нічого не забирала з поживи, що є на території французького уряду, а навпаки ще помагає тому урядові, бо перебрала живлення французьких полонених. Це оголошується мабуть на те, щоб спонукати Америку далі посилати до Франції поживу, проти чого є в Америці спротив з того боку, що та пожива готова дістатись в руки Гітлера.

КОКЛІН ЗАКИДАЄ РАДІОВІ ПРОГРАМИ

ДІТРОЙТ. — О. Коклін заявив публічно, що він не буде могти вести далі своїх тижневих промов на радіо, бо мовляв, до цього не допустили його „люди“ впливові на полі радія й інших діялях. Він думає, що існує справжня кампанія не допустити його назад до радіових промов. Коли він запропонував свої промови радіовим підприємствам, всі великі стації відмовилися, а прийняли лише менші стації.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 2. вересня 1940. помер несподівано в Сиракузах, Н. Я., МИКОЛА ТАНАСИШИН.

Покійний родився в селі Котузі, пов. Підгайці, Західня Україна, проживши 51 літ.

До Тов. Січи і до У. Н. Союзу вступив в серпні 1922 року, де був через 18 років добрим працівником і щирим жертводавцем, бо ніколи не відмовлявся жертвувати на якінебудь українські цілі.

Похорон відбувся з дому жінки, 230 Мозлі Драйв, до української гр.-кат. церкви, при великій участі членів, кривних і знайомих, на цвинтар української гр.-кат. церкви, де його поховали в імені У. Н. Союзу гол. радний І. Пігуляк.

Покійний оставив в смутку жінку Анну, дві дочки: Теклю і Марію, двох синів: Михайла й Теодора та брата Петра.

Нехай чужа прибрала землю буде йому пером! В. П. П. І. Лесюк, секр.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAUEL P. KANAI
Український
ПОГРЕБНИК
Цілий похорон
навіть за \$150
433 State St.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. Office:

383 MORRIS AVENUE.

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL.

707 PROSPECT AVENUE.

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ
НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ
Історичне оповідання про піквін вілхетський і купецькі інтриги з часів воєни Історична Польща правляла Україною, а турки правили на Італію на неї на грабків.
ЦІНА 75 ЦЕНТІВ
“SVOBODA”
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 110.

BEFORE THE IVORY-RAIDERS COULD REFUSE HIM, TARZAN TOOK REFUGE IN THE TREES.

Заки пошукувачі за слонову кістку могли його окружити, Тарзан кинувся на дерева.

THERE HE PLAYED A DANGEROUS GAME, EXPOSING HIMSELF FREQUENTLY TO DRAW THE HUNTERS AWAY FROM THE ELEPHANTS.

Там він планував небезпечну гру, являючися часто так, щоб лише відтягнути дощів від слонів.

THEN HE ELUDED HIS FOES, AND TURNED BACK TO THE FIELD OF THE ELEPHANT SLAUGHTER.

Потім знову він висмикнувся своїм гонителям і пігнав на поляну, де лежали побиті слони.

AS HE APPROACHED IT, HE WAS STOPPED SHORT BY A BLOOD-CHILLING CRY.

Коли він зближався, його спинив переражаючий стогін.